

Спрощення процедур торгівлі в Україні: оцінки та очікування бізнесу

(за результатами 2-го щорічного опитування
«Діалог зі сприяння торгівлі»)

Андрій БУТІН

Старший науковий співробітник

Інституту економічних досліджень та політичних консультацій,
експерт проекту «Діалог зі сприяння торгівлі»

м. Рівне, 31 жовтня 2017 року

Опитування: ключові факти

- У жовтні-грудні 2016 року ІЕД провів другу хвилю опитування українських експортерів та імпортерів в рамках проекту «Діалог зі сприяння торгівлі»
- **Мета дослідження:**
 - оцінити зміни в політиці сприяння торгівлі та практиці її виконання;
 - оцінити рівень залучення бізнесу до діалогу з владою у сфері розробки заходів щодо сприяння торгівлі на національному та регіональному рівнях
- Польовий етап опитування був здійснений компанією GfK Україна та Луганською регіональною ТПП

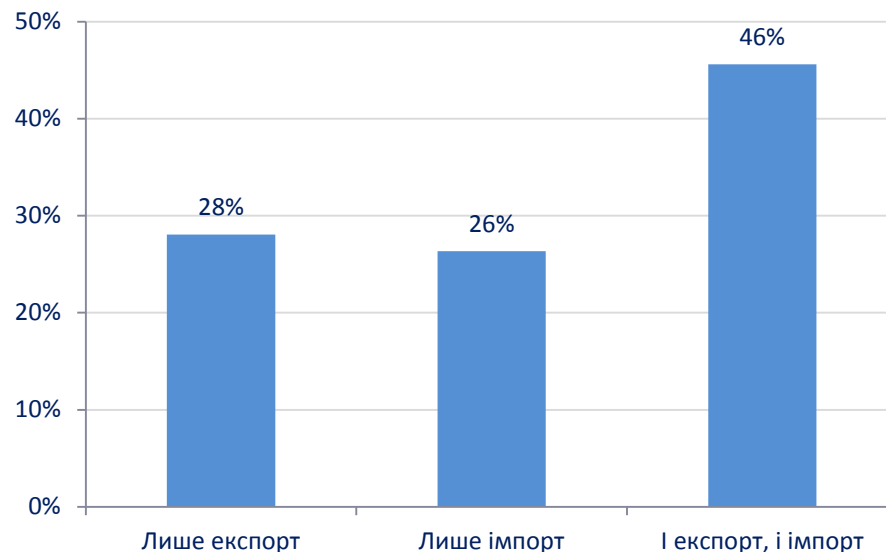

Опис респондентів

- Було опитано 1044 підприємства у 25 регіонах України. Опитування не проводилось у АР Крим та м. Севастополь
- Представлені сектори: 59% – промисловість, 29,5% – торгівля, 8% – сільське господарство, 3% – послуги;
- 28% опитаних – лише експортери, 26% – лише імпортери, 46% здійснюють експорт та імпорт;

За розміром:

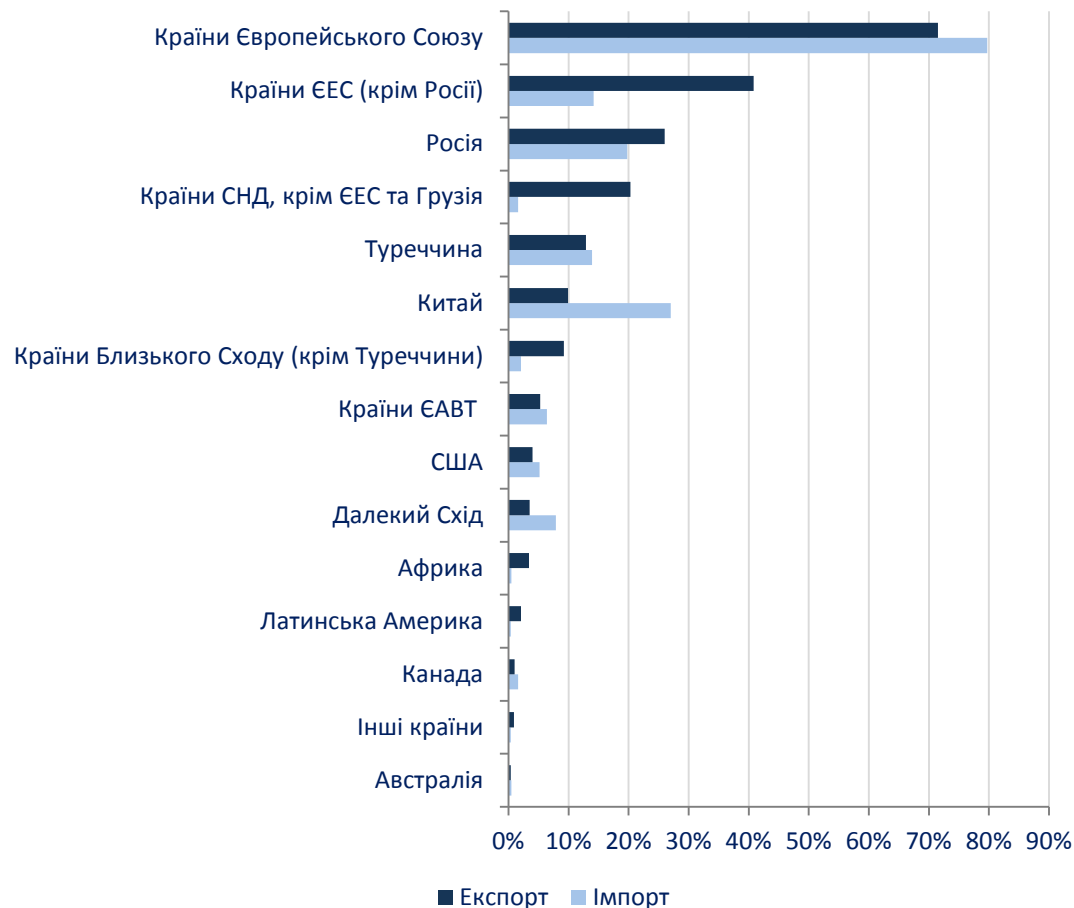
- 23% – мікропідприємства (до 10 працівників),
- 31% – малі (11-50),
- 23% – середні (51-250),
- 23% – великі (більш, ніж 250 працівників)

Напрямки експорту та імпорту

- Європейський Союз – основний напрямок торгівлі для опитаних підприємств
- Вагома частина опитаних торгує з країнами Євразійського Економічного Союзу та з Росією

Географічні напрямки експорту та імпорту

Проект фінансується
Європейським Союзом

* Сума відсотків перевищує 100%, оскільки респонденти могли обрати декілька відповідей

Перешкоди для експорту

- 27% респондентів серед підприємств-експортерів **особисто** стикалися із перешкодами при здійсненні експорту

Основні перешкоди для експорту

Перешкоди для імпорту

- 35% респондентів серед підприємств-імпортерів **особисто** стикалися із перешкодами при здійсненні імпорту

Основні перешкоди для імпорту

* Сума відсотків перевищує 100%, оскільки респонденти могли обрати декілька відповідей

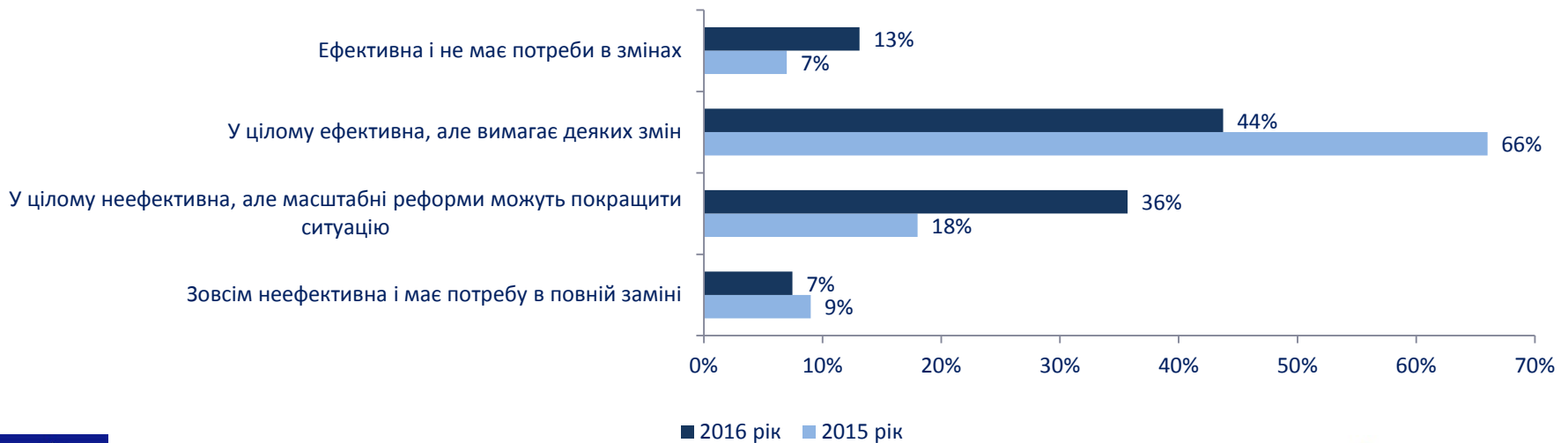

Проект фінансується
Європейським Союзом

Оцінка ефективності роботи митниці

- **44%** опитаних вважають роботу митниці в цілому ефективною, але такою, що вимагає деяких змін;
36% опитаних вважають її роботу неефективною, але сподіваються на реформи
- Частка останніх зросла порівняно із 2015 роком

Оцінка ефективності роботи митниці

Проблеми на митниці

- **Недосконале митне законодавство** – це основна проблема у роботі митниці, на думку опитаних підприємств.
- Вагомими проблемами є:
 - (2) брак прозорості і відкритості,
 - (3) свідоме завищення митної вартості товарів,
 - (4) корупція

Проблеми у роботі митниць

* Сума відсотків перевищує 100%, оскільки респонденти могли обрати декілька відповідей

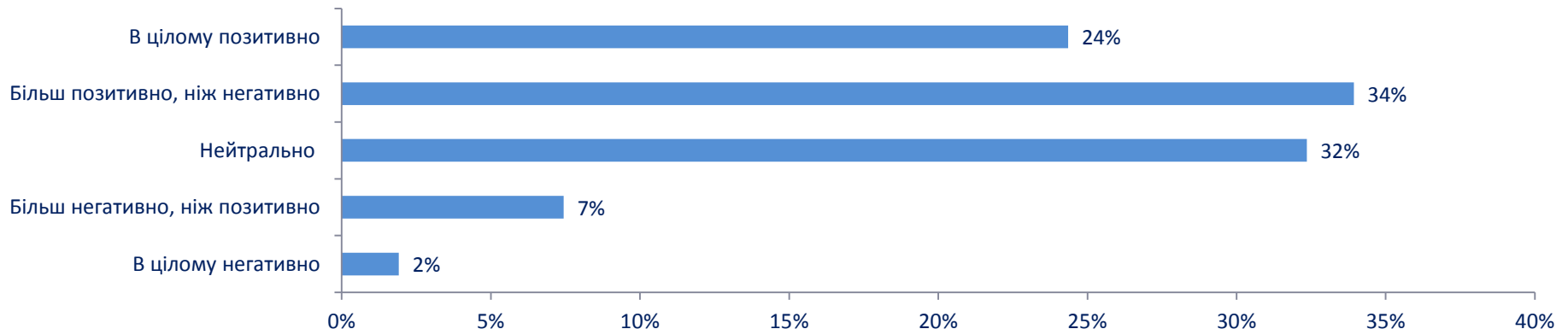

Проект фінансується
Європейським Союзом

Оцінка технічного оснащення митниці

- Опитані підприємства оцінюють технічне оснащення митниці (у тому числі програмне забезпечення) позитивно або нейтрально
- Підприємства, що здійснюють лише імпорт, менш позитивно оцінюють якість технічного оснащення на митницях, ніж інші опитані підприємства

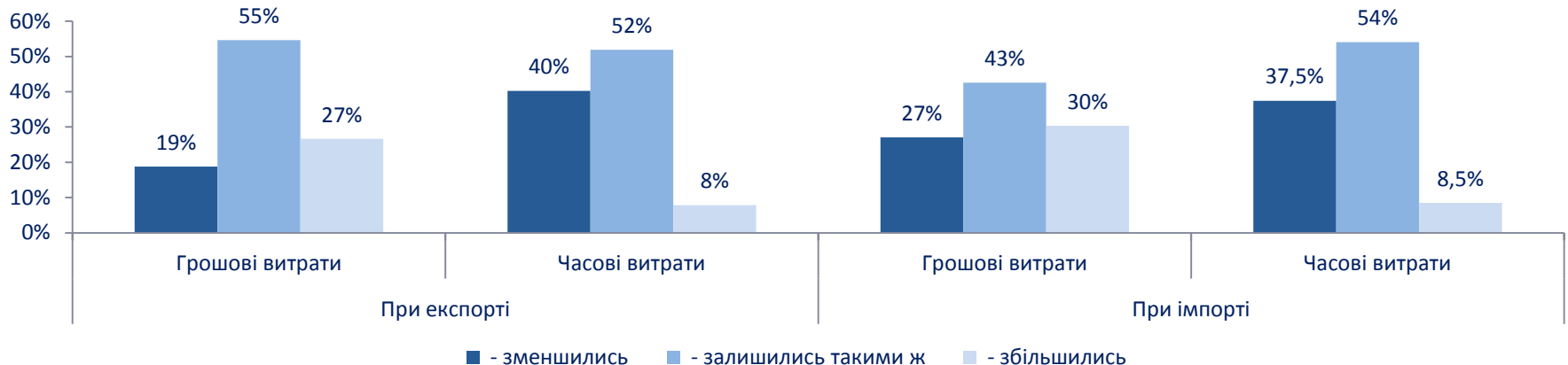
Оцінка технічного оснащення митниці, в тому числі програмного забезпечення, з точки зору відповідності вимогам митних процедур

Зміна вартості митного оформлення (гроші та час)

- Порівняно із 2014 роком, близько третини підприємств зафіксували зниження часових витрат, пов'язаних із проходженням митниці.
- Але частка підприємств, які у 2016 році стали платити більше при здійсненні імпорту та експорту, перевищує частку тих, які заплатили менше.

Зміна грошових та часових витрат при митному оформленні

на митниці

- 20% усіх опитаних повідомили, що мали досвід проходження митних процедур через «єдине вікно»,
28% повідомили, що не мали такого досвіду;
52% підприємств працюють через митних брокерів.
- Якщо не рахувати підприємств, що працюють з митними брокерами, то митні процедури через «єдине вікно» проходили 42% опитаних.

Проходження митних процедур через "єдине вікно"

Оцінка роботи «єдиного вікна» на митниці

- **Тривалість:**
 - Серед респондентів, які мали досвід проходження митних процедур через «єдине вікно», 42% заявили, що митні процедури тривають до 4 годин.
 - 51% вважають, що «єдине вікно» не обмежує тривалості проходження процедур 4-ма годинами.
 - 7% не змогли відповісти (не знають).
- **Принцип «мовчазної згоди» при проходженні «єдиного вікна»:**
 - Серед респондентів, які мали досвід проходження митних процедур через «єдине вікно», 32% вважають, що принцип «мовчазної згоди» виконується.
 - 28% вважають, що цей принцип не виконується.
 - 40% не знають.

Електронний документообіг (1)

13

Більшість підприємств надають державним органам документи у вигляді електронного запису, зокрема:

- 45% – більшість або всі документи,
- 38% – частину документів.

17% взагалі не використовують електронні документи

Документи, що подаються виключно в електронному форматі

Проект фінансується
Європейським Союзом

Електронний документообіг (2)

14

- **30%** не знають чому їх підприємство не надає документів в електронній формі
- **23,6%** вказали, що такого **не вимагають**
- **21,3%** зазначили, що це через **вимоги інших контрагентів**
- **14,6%** вважають, що це через вимогу надати **оригінали документів** при деяких процедурах

Чому Ваше підприємство не надає документів в електронній формі?

Діяльність бізнес-асоціацій

Найбільш поширені послуги, які підприємства отримують від бізнес-асоціацій:

Шляхи представлення інтересів підприємств бізнес-асоціаціями

Члени бізнес-асоціацій вважають, що представлення їх інтересів має відбуватися, шляхом:

Діалог з державними органами

17

- 43% опитаних входять до бізнес-асоціацій
- 73% опитаних підприємств не ведуть діалог з владою щодо сприяння торгівлі
- 17% ведуть діалог через посередників (бізнес-асоціації, ТПП),
- 7% контактують безпосередньо з державними органами та 4% – через обидва канали

Як підприємства ведуть діалог з державними органами щодо процедур торгівлі

Проект фінансується
Європейським Союзом

■ Мікро ■ Малі ■ Середні ■ Великі

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

Контакти

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ТА ПОЛІТИЧНИХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

вул. Рейтарська 8/5-А, Київ 01030, Україна
тел: +38-044-278-6360
e-mail: institute@ier.kiev.ua

**Зі звітом «Спрощення процедур торгівлі в Україні:
оцінки та очікування бізнесу 2016/2017» можна ознайомитися за
посиланням: <http://bit.ly/2rikbMu>**

www.ier.com.ua
www.tfd.ier.com.ua

[IER.Kyiv](https://www.facebook.com/IER.Kyiv)

[@IER_Kyiv](https://twitter.com/IER_Kyiv)